

Metodika

Investice jsou jedním z klíčových faktorů ovlivňujících ekonomický růst. Efektivní investice do **ICT vybavení a softwaru** jsou předpokladem k optimalizaci digitální infrastruktury.

Tabulky věnované **investicím** do ICT vybavení a softwaru v **Česku** obsahují údaje o **tvorbě hrubého fixního kapitálu v běžných cenách** podle klasifikace nefinančních aktiv, klasifikace produkce (CZ-CPA), institucionálních sektorů a odvětvové struktury v rámci klasifikace CZ-NACE.

V mezinárodním srovnání je sledován vývoj investic do ICT vybavení a softwaru v běžných cenách v zemích Evropské unie a vybraných státech. Přehled doplňují údaje o podílu investic do ICT vybavení a softwaru na **celkových investicích** v běžných cenách ve sledovaných zemích. V mezinárodním srovnání je rovněž uvedena **míra investic** (podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu), kterou lze považovat za významný ukazatel v rámci ekonomického vývoje a hospodářské politiky státu.

Datové zdroje:

Zdroj dat v rámci investic do ICT vybavení a softwaru v **Česku** vychází z datových zdrojů Českého statistického úřadu, konkrétně **Databáze národních účtů**¹ aktualizované dne 30. 6. 2023.

V rámci **mezinárodního srovnání** investic do ICT vybavení a softwaru jsou hlavním zdrojem data ze **Statistického úřadu Evropské unie (Eurostat)**, konkrétně **Databáze národních účtů**². V případě hrubého domácího produktu a investic celkem v běžných cenách v rámci sledovaných zemí byla použita aktualizace ze dne 4. 8. 2023, v případě investic do ICT vybavení a softwaru pak aktualizace ze dne 1. 8. 2023.

V tabulkách jsou rovněž uvedeny údaje získané vlastními dopočty Českého statistického úřadu.

Údaje o investicích do ICT vybavení a softwaru, které jsou za Česko v mezinárodním srovnání uvedeny ve zdrojích Eurostatu (tabulky TB1 až TB9) se mohou z metodických důvodů lišit od údajů uvedených v tabulkách za Česko ve zdrojích Českého statistického úřadu (tabulky TA1 až TA3).

V tabulkách TA1 až TA3 jsou údaje za rok 2022 předběžné. V tabulkách mezinárodního srovnání (TB1 až TB9) jsou údaje za rok 2021 předběžné.

Pokud není uvedeno jinak, jsou data v tabulkách uvedena **v běžných cenách**.

Údaje, pokud není uvedeno jinak, se vztahují k **31. 12. sledovaného roku**.

Tečka „.“ na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Vymezení ICT vybavení a softwaru z pohledu investic

Podle mezinárodního Standardu národního účetnictví **ESA 2010**³, investice (THFK) do ICT zahrnují následující položky **nefinančních aktiv**:

- Prostředky informační a komunikační technologie - **ICT vybavení** (AN.1132)
 - **Počítačové (IT) vybavení** (AN.11321 - Computer hardware)
 - **Telekomunikační vybavení** (AN.11322 - Telecommunications equipment)
- Počítačové programové vybavení a databáze - **Software** (AN.1173)
 - **Počítačové programové vybavení** (AN.11731 - Computer software) zahrnující počítačové programy, programové popisy a podpůrný materiál jak pro systémový, tak pro uživatelský software včetně původního vývoje softwaru a jeho následné další verze i pořízování kopíí.

¹ <https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenka.indexnu>

² https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/all_themes

³ https://apl.czso.cz/nufile/ESA_2010_CSU.pdf

- **Databáze** (AN.11732 - Databases) zahrnující soubory dat organizované tak, aby umožňovaly nákladově efektivní přístup k datům a jejich používání.

Upozornění: Investice v oblasti softwaru zahrnují software pro použití ve výrobě po dobu delší než jeden rok - a to jak software přímo zakoupený, tak software vyrobený ve vlastní režii.

Podle **klasifikace produkce (CZ-CPA)**⁴ se investice v oblasti ICT dělí na:

- **ICT vybavení** (26.2 + 26.3 + 26.4)
 - **Počítačové (IT) vybavení** (26.2 Počítače a periferní zařízení + 26.4 Spotřební elektronika)
 - **Telekomunikační vybavení** (26.3)
- **Software** (58.2 Vydávání softwaru + 62.0 Služby v oblasti programování a poradenství a související služby + 63.1 Zpracování dat, hosting a související služby; obsah webových portálů)

Terminologie

Tvorba hrubého fixního kapitálu (P.51g) je zde ekvivalentním označením pro **investice**. Tvorba hrubého fixního kapitálu tvoří pořízení fixních aktiv rezidentskými výrobci, snížené o úbytky, během daného období plus určité přírůstky hodnoty nevyráběných aktiv dosažené produktivní činností výrobce nebo institucionálních jednotek. Fixní aktiva jsou vyrobená aktiva používaná ve výrobě **po dobu delší než jeden rok**. Tvorba hrubého fixního kapitálu se skládá z **kladných** (např. nákup nových nebo použitých fixních aktiv) i **záporných** hodnot, tj. úbytků fixních aktiv zaznamenávaných jako záporná pořízení (např. prodej použitých fixních aktiv). Rozlišují se různé **druhy tvorby hrubého fixního kapitálu**, např. obydlí, stroje a zařízení, pěstované biologické zdroje apod. Tabulky uvedené zde se zaměřují na **ICT vybavení a počítačové programové vybavení (software) a databáze**.

Pořízení fixních aktiv tvoří nákup nových nebo použitých fixních aktiv (včetně aktiv vytvořených ve vlastní režii), technické zhodnocení (rekonstrukce, modernizace, rekultivace půdy apod.) a bezúplatná nabytí stávajícího dlouhodobého majetku. Úbytky fixních aktiv představují prodeje a bezúplatná předání stávajícího dlouhodobého majetku.

Definice jednotlivých ukazatelů vycházejí z Evropského systému národních a regionálních účtů ESA 2010. Každý ukazatel (transakce, ostatní toky a stavy) je v národních účtech označen kódem, který je v souladu s mezinárodním standardem ESA 2010. Více na: https://apl.czso.cz/nufile/ESA_2010_CSU.pdf.

Použití třídění investic

Údaje za investice do ICT vybavení a softwaru jsou k dispozici v třídění dle:

- Institucionálních sektorů a subsektorů
- Převažující ekonomické činnosti subjektů dle klasifikace CZ-NACE

Institucionální sektory a subsektory

Národní účty popisují ekonomické procesy včetně tvorby hrubého fixního kapitálu (investic) v rozdělení podle institucionálních sektorů a subsektorů. Každý sektor či subsektor se skládá z jednotek, které mají podobné základní činnosti, funkce a ekonomické chování a patří ke stejnému typu výrobce. Dělení na **subsektory** umožňuje přesněji popsat hospodářské chování jednotek. Každá institucionální jednotka patří pouze do jednoho sektoru nebo subsektoru. Mezi sektory tvořící národní hospodářství (S.1) se řadí:

- **nefinanční podniky (S.11)**, jejichž základní činností je výroba výrobků a nefinančních služeb a zahrnuje následující subsektory: Nefinanční podniky veřejné (S.11001), Nefinanční podniky národní soukromé (S.11002) a Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou (S.11003);

⁴ <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-produkce-cz-cpa->

- **finanční instituce (S.12)**, jejichž základní činností je finanční zprostředkování nebo finanční pomocná činnost; jedná se například o banky, úvěrová družstva, fondy peněžního trhu, investiční fondy, finančně leasingové společnosti, pomocné finanční instituce (burzy nebo investiční společnosti), pojišťovny a penzijní fondy; sektor finanční instituce se dále dělí do 9 subsektorů;
- **vládní instituce (S.13)**, jejichž produkce je určena pro individuální a kolektivní spotřebu, a které jsou financovány zejména povinnými platbami od jednotek z jiných sektorů; dále se člení na subsektory Ústřední vládní instituce (S.1311; např. ministerstva, ústřední úřady a jimi řízené organizace aj.), Místní vládní instituce (S.1313, územní samosprávné celky jako kraje, obce, města, dobrovolné svazky obcí a regionální rady) a Fondy sociálního zabezpečení (S.1314);
- **domácnosti (S.14)**, zahrnující jednotlivce nebo skupiny jednotlivců jako konečné spotřebitele a drobné podnikatele produkující tržní výrobky a služby (řemeslníky, samostatně hospodařící zemědělce, soukromé lékaře, advokáty, daňové poradce apod.) a společenství vlastníků jednotek; *Upozornění: V oblasti investic jsou zahrnuty pouze údaje za drobné podnikatele produkující tržní výrobky a služby a společenství vlastníků jednotek. Výdaje jednotlivců a domácností jako konečných spotřebitelů nemají z hlediska metodiky národních účtů charakter investic. Jejich výdaje za ICT jsou uvedeny samostatně v tabulkách jako spotřební výdaje domácností.*
- **neziskové instituce sloužící domácnostem (S.15)**, které jsou netržními výrobci, např. politické strany, církevní a náboženské společnosti, nadace, odborové svazy, profesní a vzdělávací společnosti, zájmové nebo dobročinné organizace aj.

Podrobné informace ke klasifikaci institucionálních sektorů a subsektorů jsou k dispozici na internetové stránce: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-institucionalnich-sektoru-a-subsektoru-cz-ciss>.

Klasifikace CZ-NACE

V českých národních účtech jsou všechny produkční jednotky seskupeny i podle charakteru jejich převažující činnosti do odvětví. Pro odvětvové zařazení se používá Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE). Více viz: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-ekonomickych-cinnosti-cz-nace>. *Upozornění: Při interpretaci údajů podle odvětví je nutno brát v potaz především to, že se jedná o převažující činnost subjektů stanovené na základě ekonomické činnosti, která největší měrou přispívá k přidané hodnotě jednotky.*

Kromě jednotlivých kategorií CZ-NACE jsou údaje za investice uvedeny také za **ekonomické sektory**. V rámci národního hospodářství rozlišujeme v třísektorovém modelu primární (získávání surovin), sekundární (průmysl a výroba) a terciární (služby) sektor.

- **Primární sektor** (označovaný též jako prvovýroba) zahrnuje odvětví lidské činnosti, v rámci kterých dochází k přeměně přírodních zdrojů do základních produktů v podobě surovin nebo výrobků. Do primárního sektoru je zde zařazena podle CZ-NACE sekce A.
- **Sekundární sektor** (označovaný rovněž jako zpracovatelský nebo výrobní sektor) zohledňuje odvětví lidské činnosti, kde se přeměňují suroviny na výrobky nebo zboží. Sekundární sektor zahrnuje výrobu strojů a zařízení nebo druhotné zpracování surovin. Do sekundárního sektoru jsou zde zařazeny podle CZ-NACE sekce B až F.
- **Terciární sektor** (sektor služeb) zahrnuje odvětví lidské činnosti, v rámci které jsou poskytovány služby v podobě práce, znalostí, finančních prostředků, výrobků, infrastruktury nebo jejich kombinace. Do terciárního sektoru jsou zde zařazeny podle CZ-NACE sekce G až U.